

FASIT FOR EKSAMEN I MA0003 (Brukerkurs i matematikk for informatikere)
Tirsdag 16. desember 2008

Dette er en fasit og oppfyller ikke kravet om at alle svar skal begrunnes! Det tas forbehold om mulige feil.

Oppgave 1

$$\begin{aligned}\frac{d}{dx}(x \sin x) &= \sin x + x \cos x \\ \frac{d}{dx}\left(\frac{\ln x}{x}\right) &= \frac{1 - \ln x}{x^2} \\ \frac{d}{dx}(\ln(x^2 + 3x)) &= \frac{2x + 3}{x^2 + 3x}\end{aligned}$$

Oppgave 2 $x = 1$ $y = 3$ $z = 2$

Oppgave 3   Største verdi: $f(4) = \frac{28}{3} \approx 9.33$. Minste verdi $f(\sqrt{3}) = -2\sqrt{3} \approx -3.46$.

Oppgave 4

$$f(x) = \frac{3x^2 + x - 6}{x - 1} = 3x + 4 - \frac{2}{x - 1}.$$

Derfor vil $\frac{3x^2 + x - 6}{x - 1} - (3x + 4) = -\frac{2}{x - 1}$ gå mot 0 når x går mot $\pm\infty$, så $y = 3x + 4$ er en skrå-asymptote.

Oppgave 5   Grafene skjærer hverandre for $x = 0$ og $x = \pm 4$. Videre er

$$f(x) \geq g(x) \text{ for } x \in [-4, 0] \text{ og } f(x) \leq g(x) \text{ for } x \in [0, 4].$$

Derfor blir arealet

$$\begin{aligned} & \int_{-4}^0 f(x) - g(x) dx + \int_0^4 g(x) - f(x) dx \\ &= \int_{-4}^0 x^3 - 16x dx + \int_0^4 16x - x^3 dx \\ &= 2 \int_0^4 16x - x^3 dx = 2 \left[8x^2 - \frac{1}{4}x^4 \right]_0^4 = 128. \end{aligned}$$

Oppgave 6

- a) Derivasjon gir at $T'(t) = kAe^{-kt}$ og litt regning gir at $k(20 - T(t)) = kAe^{-kt}$. Altså oppfyller $T(t) = 20 - Ae^{-kt}$ differensiallikningen.
- b) Vi har $T(0) = 4$, men også $T(0) = 20 - A$. Altså er $A = 16$.
Videre er $T(1) = 12$, men også $T(1) = 20 - Ae^{-k} = 20 - 16e^{-k}$. Dermed er $k = \ln 2$.
- c) Vi har fra det foregående at $T(t) = 20 - 16e^{(-\ln 2)t} = 20 - 16 \cdot 2^{-t}$. Vi skal finne t slik at $T(t) = 18$, dvs $20 - 16 \cdot 2^{-t} = 18$. Dette er det samme som at $\frac{1}{8} = 2^{-t}$, dvs $t = 3$ timer.

Oppgave 7

- a) For bildet av enhetskvadratet under denne transformasjonen, se vedlagte figur.
- b) $A^{-1} = \begin{bmatrix} -1 & 2 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$. Altså er $A = A^{-1}$.
- c) Hvis $\mathbf{x} = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix}$, så er $A\mathbf{x} = \mathbf{x}$ ekvivalent med likningssystemet

$$\begin{aligned} -x_1 + 2x_2 &= x_1 \\ x_2 &= x_2 \end{aligned}$$

som igjen er ekvivalent med $x_1 = x_2$. Altså er $\mathbf{x} = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_1 \end{bmatrix}$, løsningsmengden blir den rette linja gjennom $\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}$.

Alternativ løsning: Fra a) ser en at punktet $(1, 1)$ blir liggende i ro under transformasjonen A. Altså oppfyller $\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}$ likningen og dermed vil også alle punkt på den rette linja gjennom $\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}$ gjøre det.